Raadsvoorstel

Gemeente Bergeijk

Raadsvergadering d.d.	:	21 september 2023
Afdeling	:	Maatschappij en Ruimte
Portefeuillehouder	:	Wethouder M. Van Dalen
Onderwerp	:	Preventie- en Handhavingsplan Alcohol gemeente Bergeijk 2024-2027
Betreffend onderdeel programmabegroting	:	Taakveld 7 "Volksgezondheid en milieu"

Samenvatting
Gemeenten zijn op grond van de Alcoholwet (voorheen Drank- en Horecawet (DHW)) verplicht om periodiek een Preventie- en Handhavingsplan Alcohol vast te stellen om volksgezondheid (preventie) en openbare orde en veiligheid (handhaving) met elkaar te verbinden voor een effectieve aanpak van alcoholgebruik door jongeren en/ of de overlast als gevolg van alcoholgebruik. Dit voorstel gaat over het nieuwe plan ‘Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2024-2027’.

Inleiding
Gemeenten zijn sinds 2013 de belangrijkste uitvoerder van de Alcoholwet (voorheen Drank- en Horecawet (DHW)). Zowel op educatief en juridisch vlak als op het gebied van toezicht en handhaving is de gemeente de regisseur van het Nederlandse alcoholbeleid. Een van de belangrijkste doelen van de Alcoholwet is het beschermen van jongeren tegen de schadelijke effecten die alcohol kan hebben op de gezondheid. Om dit doel te bereiken schrijft de Alcoholwet voor dat gemeenten een preventie- en handhavingsplan alcohol moeten vaststellen. In dit plan staan de doelstellingen, acties en resultaten die de gemeente wil bereiken in het kader van educatie en bewustwording omtrent alcoholgebruik, wet- en regelgeving ten aanzien van alcoholgebruik en toezicht en handhaving op alcoholgebruik. De invulling van en verbinding tussen deze drie pijlers bepaalt in belangrijke mate de effectiviteit van het (preventieve) alcoholbeleid.

Advies
1. Het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol gemeente Bergeijk 2018-2021 in te trekken.
2. Het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol gemeente Bergeijk 2024-2027 vast te stellen.

Beoogd effect
Vaststellen doelstellingen en inzet handhaving op het gebied van alcohol(preventie) onder jongeren, om zodoende jongeren te beschermen tegen de schadelijke effecten van alcohol op de gezondheid en veiligheid van jongeren.

Argumenten
1.1 Met dit Preventie- en Handhavingsplan geeft de gemeente invulling aan een belangrijke wettelijke taak (art. 43a) in de uitvoering van de Alcoholwet
De Alcoholwet is een bijzondere wet die de verstrekking van alcoholhoudende dranken regelt en onze jeugd beschermt tegen de negatieve effecten van alcohol op gezondheid en veiligheid. Een van de verplichtingen die de wet oplegt is het opstellen van een preventie- en handhavingsplan, welke met name gericht is op jongeren. In het Bergeijkse Preventie- en Handhavingsplan ligt de focus op het voorkomen van alcoholgebruik en problematisch alcoholgebruik onder jongeren (tot 18 jaar) en jongvolwassenen (18 tot 25 jaar).

1.2 De doelstellingen uit het Preventie- en Handhavingsplan sluiten aan bij de doelstellingen die in de Alcoholwet en het lokaal gezondheidsbeleid 2021-2025 zijn opgenomen
Het doel van de Alcoholwet is gezondheidsschade door alcohol bij jongeren te voorkomen en verstoring van de openbare orde door alcoholmisbruik onder jongeren terug te dringen. De doelstellingen zoals opgenomen in het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol zijn erop gericht dat jongeren pas later beginnen met drinken en dat jongeren minder vaak en minder veel alcohol drinken. Deze doelstellingen zijn tevens een verdere uitwerking van het thema alcoholpreventie in het lokaal gezondheidsbeleid 2021-2025 van de gemeente Bergeijk. Door preventie en handhaving dichter bij elkaar te brengen en te verenigen in een integraal beleidsplan kan er effectief worden samengewerkt aan één gezamenlijke missie: voorkomen van alcohol gerelateerde schade, met name onder jongeren.

1.3 Het Preventie- en Handhavingsplan is opgesteld in overleg met de andere Kempengemeenten
Gezien het feit dat jongeren zich niet houden aan gemeentegrenzen is ervoor gekozen om samen met de Kempengemeenten één preventie- en handhavingsplan op te stellen. Jongeren gaan tenslotte vaak buiten de gemeente naar school, sporten of opstap. Bij het project #Kempenbranie alsmede bij diverse andere acties/campagnes wordt eveneens gezamenlijk opgetrokken. Afstemming over regels is van belang om te voorkomen dat jongeren bepaalde plekken gaan mijden of juist gaan opzoeken.

1.4 Het Preventie- en Handhavingsplan bevat het Alcohol- en Horecasanctiebeleid waardoor er een eenduidige werkwijze is voor overtredingen
In het huidige Preventie- en Handhavingsplan wordt voor overtredingen op het gebied van alcohol gebruik gemaakt van een in 2013 voor de gehele provincie Noord-Brabant opgestelde alcohol- en horecasanctietabel. Ook in het nieuwe Preventie- en Handhavingsplan blijft deze sanctietabel relevant voor de handhaving van alcohol met betrekking tot jongeren. Naar aanleiding van de komst van de Alcoholwet heeft de sanctietabel een technische wijziging ondergaan, waarbij Drank en Horecawet (DHW) is vervangen door Alcoholwet (ALC).

1.5 Wijzigingen Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2024-2027 ten opzichte van 2018-2021
Ten opzichte van het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol gemeente Bergeijk 2018-2021 zijn in het nieuwe plan op basis van de meest recente GGD-monitors de doelstellingen en resultaten omtrent afname gebruik en verbeterde naleving aangescherpt. Zo willen we onder andere dat eind 2027 het percentage jongeren tussen de 13 en 16 jaar dat ooit alcohol heeft gedronken is gedaald en dat de Bergeijkse hotspots met een permanent risico (o.a. cafés en sportkantines) minimaal drie keer zijn bezocht voor controle op naleving van de leeftijdsgrens. Aangezien het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2024-2027 het resultaat is van een wettelijke opdracht, zijn er veel gemeenschappelijkheden met het vorige plan en wordt ter realisatie van de doeleinden met name gebruik gemaakt van bestaande beleidskaders rondom preventie en handhaving. In dat opzicht zijn #Kempenbranie en de inzet van Bergeijkse jeugdwerkers en dorpsondersteuners het meest relevant, welke overigens nieuw zijn in vergelijking met het vorige plan.

Zo zetten Bergeijkse jongerenwerkers, als belangrijke partner van Kempenbranie, en dorpsondersteuners zich actief in om middelengebruik onder Bergeijkse jongeren zoveel mogelijk te beperken. De jeugdcoaches geven bijvoorbeeld signaleringsworkshops bij verenigingen om aandacht te vragen voor het signaleren van en verantwoord omgaan met middelengebruik. Ook geven de jeugdcoaches weerbaarheidstrainingen op basisscholen om jongeren te leren omgaan met weerstand, maar ook om hen bewuster van en weerbaarder te maken tegen middelengebruik. Het creëren van een vroegtijdige bewustwording omtrent middelengebruik bij basisschoolleerlingen is bovendien één van de doelstellingen van Kempenbranie. De dorpsondersteuners zijn daarnaast nauw betrokken bij diverse jongerencollectieven in de dorpskernen, waardoor een veilige en inspirerende omgeving wordt gevormd voor jongeren en de lijntjes tussen jongeren en de dorpsondersteuners kort zijn. Zowel door Kempenbranie als door de jeugdcoaches en dorpsondersteuners wordt in Bergeijk actief uitvoering gegeven aan het voorkomen en beperken van (overmatig) alcoholgebruik onder jongeren.

Kanttekeningen
1.1 Verhouding Preventie- en Handhavingsplan Alcohol tot het beleidsvormende leertraject IJslandse preventieaanpak (#Kempenbranie)

Het leertraject wordt niet vervangen door het Preventie- en Handhavingsplan, maar maakt daar nadrukkelijk onderdeel van uit. #Kempenbranie richt zich met name op veranderingen in de sociale omgeving van jongeren om zodoende een ongezonde leefstijl zoveel mogelijk te voorkomen.

Financiën
Het voorstel leidt niet tot een begrotingswijziging. De activiteiten die uitgevoerd worden in het kader van educatie en bewustwording worden betaald uit de middelen voor gezondheidsbevordering die al in de gemeentebegroting zijn opgenomen. Acties in het kader van toezicht- en handhaving maken onderdeel uit van de integrale handhavings- en toezichtstaken. Hiervoor worden uren gereserveerd bij VTH.

Maatschappelijk verantwoord inkopen
Er is geen sprake van een inkoop/aanbesteding naar aanleiding van dit voorstel.

Communicatie
Het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2024-2027 is ter informatie voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk. Na vaststelling wordt het plan bekendgemaakt in het Gemeenteblad, waarmee de intrekking van het tot dan toe geldende plan tevens wordt bekendgemaakt. Het nieuwe Preventie- en Handhavingsplan Alcohol treedt op 1 januari 2024 in werking.

Uitvoering
Bij de uitvoering van het plan worden partijen, zoals jongeren zelf, hun ouders en alcoholverstrekkers betrokken. Nadruk ligt voornamelijk op het voortzetten en intensiveren van bestaande activiteiten. Middels o.a. nalevingscommunicatie en publiekscommunicatie wordt getracht de achter het plan schuilgaande boodschap Kempenbreed te verspreiden:

- *Nalevingscommunicatie*

Nalevingscommunicatie omvat alle vormen van communicatie (media, persoonlijk, internet etc.) die gericht is op het stimuleren van naleving. Het doel is om een gedragsverandering te bewerkstelligen bij de doelgroep. Dit kan onder andere door de subjectieve pakkans te vergroten met communicatie over toezichtresultaten en door aan te sluiten op landelijke campagnes, zoals NIXzonderID.

- *Publiekscommunicatie*

Draagvlak voor (handhaving van) alcoholbeleid is niet vanzelfsprekend onder burgers, ondernemers en andere professionals. Het draagvlak kan groeien als er meer begrip is voor de regels die er zijn rond verkoop en gebruik van alcohol. Dat vraagt kennis over alcohol en over de gevolgen van alcoholmisbruik bij het publiek. Publiekscampagnes lenen zich goed voor het vergroten van kennis en het ondersteunen van de norm dat alcohol er niet vanzelfsprekend bij hoort. Waar mogelijk wordt daarom aangesloten op campagnes zoals NIX18, Ik Pas of Zien Drinken, Doet Drinken.

Bijlagen
1. Raadsbesluit intrekken Preventie- en Handhavingsplan Alcohol gemeente Bergeijk 2018-2021
2. Raadsbesluit Preventie- en Handhavingsplan Alcohol gemeente Bergeijk 2024-2027

Advies Raadscommissie
De commissie MZ heeft in haar vergadering d.d. 05 september 2023 geadviseerd om het stuk door te geleiden naar de raadsvergadering van 21 september 2023 als hamerstuk.

Burgemeester en wethouders van Bergeijk,

A.J.M. Ewalds	A. Callewaert – de Groot
Gemeentesecretaris	Burgemeester